
A közbiztonságra (különösen) veszélyes eszközök büntetőjogi szabályozásának lehetőségei: két elvetélt törvényjavaslat nyomában

Minkó-Miskovics Mariann*

A közbiztonságra veszélyes és a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök – bár több jogterület határán helyezkednek el – sosem rendelkeztek kiemelt jelentőséggel a magyar jogban, szabályozásukra is viszonylag későn került sor. Ugyanakkor a vonatkozó általános szabályozás 2003-as elfogadását követően egyre jobban felgyorsulni látszik a jogalkotás ezen a területen és az említett szabályozás elfogadása óta két törvényjavaslat keretében is megkísérelte a jogalkotó ezen eszközök kriminalizálását – sikertelenül. A tanulmány a jelenleg hatályos büntetőjogi és szabálysértési jogi rendelkezésekkel foglalkozik, ideértve a két el nem fogadott, a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök kriminalizálását tervező törvényjavaslatot is.

Kulcsszavak: közbiztonságra különösen veszélyes eszköz, közbiztonságra veszélyes eszköz, büntetőjog, szabálysértési jog, törvényjavaslat

The criminal regulation of tools (particularly) dangerous for public safety

The tools dangerous for public safety and particularly dangerous for public safety – even though being in the border of several areas of law – have never had such a great relevance in Hungarian law; their regulation was created rather lately. However, since accepting the general regulations on this area in 2003, the legislation seems to gather pace and since then already two proposals have been made on criminalizing these areas - unsuccessfully. The article aims to present the current legislation in the areas of criminal law and misdemeanour law, including the already mentioned not accepted proposals.

Keywords: tools dangerous for public safety, tools particularly dangerous for public safety, criminal law, law of administrative offences, bill

<https://doi.org/10.32980/MJSz.2022.1.1945>

1. Bevezetés

A közbiztonságra (különösen) veszélyes eszközök szabályozása mindig is több jogterület határán helyezkedett el; a téma közigazgatási jogi, alkotmányjogi-alapjogi, büntetőjogi és szabálysértési jogi relevanciával is rendelkezik, ugyanakkor

---

* Ügyvéd

büntetőjogi feldolgozására és elemzésre még nem került sor. A jogalkotó ugyanakkor csak viszonylag későn kezdett el foglalkozni ezzel a kérdéssel, így a szabályozás hosszabb ideig kiforratlan volt és az egyes jogterületeken történő megjelenése sem egységes formában történt. A vonatkozó, a közbiztonságra különös eszközökkel foglalkozó 2003-as jogszabály megalkotását követően a közbiztonságra (különösen) veszélyes eszközökre vonatkozóan is felgyorsult a jogalkotási folyamat, és a kapcsolódó joggyakorlat kialakulása is megkezdődött. Ennek eredményeként nemrég zárult le egy újabb törvényjavaslat vizsgálata, amely a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök egyes cselekvéseinek típusait kriminalizálta volna.

Az egyes, jelenleg hatályos jogszabályokat és a továbbiakban bemutatásra kerülő két törvényjavaslatot megvizsgálva azonban továbbra sem egyértelmű, pontosan mely eszközök tekinthetők közbiztonságra veszélyes, illetve közbiztonságra különösen veszélyes eszköznek, és milyen objektív körülmények alapján állapítható meg a veszélyesség. Emellett legfőképpen annak tisztázása szükséges, hogyan is jelennek meg a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök a szabálysértési jogban és a büntetőjogban.

2. A közbiztonságra (különösen) veszélyes eszközök szabályozása

A közbiztonságra veszélyes eszközök esetében alapvetően két eszközcsoport különíthető el egymástól, ami a szabályozás tekintetében is megjelenik. Ezen csoportok alapján kerülhet sor adott esetben a különböző közigazgatási jogi, szabálysértési jogi, illetve büntetőjogi szankciók alkalmazására.¹

A két eszközcsoport részletesebb vizsgálata előtt azonban mindenképp érdemes röviden foglalkozni a közbiztonság fogalmával is, amely alapvetően meghatározza, hogy milyen típusú eszközökről lehet szó, illetve ennek alapján milyen eszközök lehetnek veszélyesek a közbiztonságra. A „közbiztonság” büntetőjogi fogalmát² külön jogszabály nem határozza meg, kizárólag a jogirodalom foglalkozott ezzel a kérdéskörrel, azonban nem került sor olyan általános fogalom megalkotására a közbiztonság vonatkozásában, amely minden esetben alkalmazható lenne a büntetőjogban.

¹ Jelen tanulmány keretében kizárólag a büntetőjogi-szabálysértési aspektusok vizsgálatára kerül sor, tehát az alkotmányjogi-közjogi kérdésekkel nem foglalkozom. Ezek vizsgálatára lásd például: Hajas Barnabás: „Eszközhaszználó” gyülekezők. In Gerencsér Balázs - Takács Péter (szerk.): *Ratio Legis - Ratio Iuris*. Ünnepi tanulmányok Tamás András tiszteletére 70. születésnapja alkalmából. Szent István Társulat, Budapest, 2011.

² A közbiztonság fogalmának büntetőjogi, kriminológiai meghatározásával kapcsolatosan lásd például: Németh Zsolt: A közbiztonság kriminológiai aspektusai, *Acta Universitatis Szegediensis: Acta juridica et politica*, 2012., 74. sz., 365-375.; Budavári Árpád: A közbiztonság kövelese; *Belügyi Szemle*, 2012., 11. sz. 70-98.; Finszter Géza: Közbiztonság és jogállam, *Jog, állam, politika*, 2009., 3. sz. 173-196.; Podoletz Léna: A közrend és a közbiztonság fogalmának értelmezése Concha Győzőnél, *Jogi tanulmányok*, 2014., 1. sz., 394-401.; Irk Ferenc: A közbiztonság és a bűnmegelőzés jövője, *Kriminológiai Tanulmányok*, 2003., 40. kötet, 160-178.; Balla Zoltán: Rendészet, rendőrség, belső rend, közbiztonság, *Jogtudományi Közöny*, 2000., 10. sz., 419-422.; Korinek László: A társadalom emésztési zavara, avagy a közbiztonság és bűnügyi helyzet Magyarországon, *Magyarország politikai évkönyve*, 1998., 292-301.

2.1. Közbiztonságra veszélyes eszköz kontra közbiztonságra különösen veszélyes eszköz. A jogszabályokat megvizsgálva megállapítható, hogy a „közbiztonságra veszélyes eszköz”³ fogalma a rendőrségi igazgatási jogszabályok között került meghatározásra. A vonatkozó jogszabály (a továbbiakban: Rtv.) szerint közbiztonságra veszélyes anyagnak és eszköznek minősül – taxatív felsorolva – a nukleáris, a radioaktív anyag, az ionizáló sugárzást létrehozó berendezés, a kábítószer, a pszichotróp anyag, az új pszichoaktív anyag, a kábítószer-prekurzor, a polgári felhasználású robbanóanyag, a pirotechnikai termék, a közbiztonságra különösen veszélyes eszköz.⁴ A jogszabályi fogalmat vizsgálva megállapítható, hogy az egységesen tartalmazza a közbiztonságra veszélyes eszközök és anyagok körét, emellett egy utaló rendelkezést – közbiztonságra különösen veszélyes eszköz – is tartalmaz. A közbiztonságra veszélyes anyagok és eszközök felsorolását áttekintve kijelenthető, hogy közbiztonságra veszélyes eszköznek gyakorlatilag csak az ionizáló sugárzást létrehozó berendezés, a polgári felhasználású robbanóanyag, a pirotechnikai termék és a közbiztonságra különösen veszélyes eszköz minősül.⁵

A „közbiztonságra különösen veszélyes eszköz” fogalma – szemben a „közbiztonságra veszélyes eszköz” fogalmával – alapvetően szűkebbnek tekinthető. A közbiztonságra különösen veszélyes eszközökről szóló jogszabály⁶ (a továbbiakban: Kkvekr.)⁷ is alapvetően egy rendkívül részletes, taxatív felsorolást tartalmaz ezen eszközök körét⁸ tekintve, emellett meghatározza az ilyen eszközök forgalmazásának és birtoklásának speciális szabályait is.

³ Megjegyzendő, hogy a veszélyes eszköz fogalmát jogszabály és a joggyakorlat egyáltalán nem határozza meg.

⁴ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 91/Q. § (1) bekezdés a) pont

⁵ Tekintettel arra, hogy jelen tanulmány célja a közbiztonságra veszélyes és a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök szabályozásának és gyakorlatának vizsgálata, illetve a vizsgálat eredményeinek bemutatása, így a továbbiakban kizárólag ezzel a két eszközcsoporttal foglalkozom, tehát nem vizsgálom a közbiztonságra veszélyes anyagokat, illetve az áruszállítással kapcsolatos ezen anyagokhoz hasonló veszélyes árukat sem.

⁶ A közbiztonságra különösen veszélyes eszközökről szóló 175/2003. (X. 28.) Korm. rendelet

⁷ A Kkvekr. előtt is foglalkozott már a jogalkotó a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök szabályozásával: a Kkvekr. közvetlen előzménye volt a közbiztonságra különösen veszélyes eszközökről szóló 124/1993. (IX. 22.) Korm. rendelet. Ez a jogszabály részletesebben szabályozta a közbiztonságra veszélyes eszközökkel kapcsolatos tilalmi szabályokat, ugyanakkor az eszközök terén szűkebb, illetve más irányú rendelkezéseket tartalmazott, mint a Kkvekr. (például a Kkvekr. gázspray esetében a támadásra képtelen állapot előidézését említi, míg előzménye a védekezésre képtelen állapot előidézéséről rendelkezik; a gáz- és riasztófegyvereket lőfegyverutáratként kezeli, emellett több olyan eszközzel rendelkezik (melléklet 7-9. pontok), amelyek a jelenleg hatályos szabályozás szerint lőszerelemnek minősülnek).

⁸ Közbiztonságra különösen veszélyes eszközök az alábbiak: az olyan szúró- vagy vágóeszköz, amelynek szúróhosszúsága vagy vágóéle a 8 cm-t meghaladja, továbbá a szúróhosszúság vagy a vágóél méretétől függetlenül a dobócsillag, a rugóskés és a szúró-, vágóeszközt vagy testi sérülés okozására alkalmas egyéb tárgyat kilövő készülék (különösen: felajzott íj, számszerj, francia kés, szigonypuska, paritty, csúzl); a jellegzetesen ütés céljára használható és az ütés erejét, hatását növelő eszköz (különösen: ólmosbot, boxer); a lánccal vagy egyéb hajlékony anyaggal összekapcsolt botok, nehezekek; az olyan eszköz, melyből a szem és a nyálkahártyák, illetve a bőrfelület ingerlésével támadásra képtelen állapotot előidéző anyag permetezhető ki (gázspray); az olyan eszköz, amely az utánzás jellege és méretarányos kivitelezése miatt megtévesztésre alkalmas módon hasonlít a lőfegyverre (lőfegyverutárat); az olyan eszköz, amely elektromos feszültség útján védekezésre képtelen állapot előidézésére alkalmas

Az egyes, ezen két eszközcsoportba tartozó eszközök az alábbiak szerint⁹ tekinthetők át:

Közbiztonságra veszélyes eszköz	
Ionizáló sugárzást létrehozó berendezés	
Polgári felhasználású robbanóanyag	
Pirotechnikai termék	
Közbiztonságra különösen veszélyes eszköz	<p>Szúróeszköz 8cm < szúróhosszúság Vágóeszköz 8 cm < vágóél¹⁰ Dobócsillag Rugóskés Szúróeszközt, vágóeszközt, testi sérülés okozására alkalmas egyéb tárgyat kilövő készülék Felajzott íj, számszerj, francia kés, szigonypuska, parittyá, csúzli Ütés céljára szolgáló eszköz, amely annak erejét, hatását növeli Ólmosbot Boxer Lánccal vagy egyéb hajlékony anyaggal összekapcsolt bot, nehezek Gázspray Lőfegyverutánszat Elektromos sokkoló Zárszerkezetek illegális kinyitására vagy feltörésére szolgáló eszköz Álkulcs Mechanikus vagy elektromos elven működő zárnyitó szerkezet</p>

(elektromos sokkoló); az olyan eszköz, amely a zárszerkezetek illegális kinyitására vagy feltörésére szolgál (különösen: álkulcsok, mechanikus vagy elektromos elven működő zárnyitó szerkezetek).

⁹ A táblázat a jogszabályok alapján történő saját adatgyűjtés és feldolgozás eredménye.

¹⁰ Megjegyzendő, hogy a szúróhosszúság és a vágóél tekintetében a Kkvekr-ben szereplő szabályozás nem tekinthető megfelelően pontosnak és félreértésekre adhat okot, hiszen a szúróhosszúság és a vágóél eltérnek egymástól. A szúróhosszúság ugyanis a szúró- vagy vágó-eszköz hegyétől markolatáig mért hosszúsága; a vágóél ezzel szemben a szúró- vagy vágóeszköz kifejezetten vágáshoz használt része. Székely István: *A közbiztonságra különösen veszélyes eszköz, Nimród: vadászujság*, 2010. (98. évf.), 11. sz., 36.

A joggyakorlatban is megjelenik a két hosszúság együttes kezelése. Lásd például: Fővárosi Ítéltábla Bf.234/2016/7. sz., Fővárosi Ítéltábla Bf.283/2011/19. sz., Fővárosi Ítéltábla Bf.243/2011/13. sz., Fővárosi Ítéltábla Bf.128/2009/7. sz., Szegedi Ítéltábla Bf.78/2019/7. sz., Szegedi Ítéltábla Bf.123/2018/6. sz., Szegedi Ítéltábla Fkf.247/2010/6. sz. határozatokban.

Megjegyzendő, hogy a joggyakorlatban (lásd említett határozatok) inkább a „pengehosszúság” kifejezést alkalmazzák, nem pedig a Kkvekr. által is használt kifejezéseket. A pengehosszúság jelentése azonban nem került meghatározásra, gyakorlatilag a két Kkvekr. által használt kifejezés egybeolvasztásáról lehet szó.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök a közbiztonságra veszélyes eszközök egy kisebb csoportját alkotják, amelyek ugyanakkor egyes esetekben átfedésbe kerülhetnek egyes, a jelenleg hatályos Btk-ban szabályozott minősítő körülményekkel, így a „*fegyveresen*” és „*felfegyverkezve*” minősítésekkel.¹¹ A jelenleg hatályos Btk-ban foglaltak szerint ugyanis fegyveresen kerül sor a bűncselekmény elkövetésére, ha az elkövető működőképes lőfegyvert, robbanóanyagot, robbantószer, robbanóanyag vagy robbantószer felhasználására szolgáló készüléket tart magánál vagy a bűncselekményt ezen eszközök utánzatával követi el.¹² Ezzel szemben a felfegyverkezve minősítés esetében a jogalkotó feltételként írja elő az ellenállás leküzdése vagy megakadályozása érdekében az élet kioltására alkalmas eszköz elkövetőnél történő tartását.¹³ Megvizsgálva az említett fogalmakat, megállapítható, hogy a közbiztonságra (különösen) veszélyes eszközök köre és a két minősítő körülmény keretében meghatározott eszközök körében átfedések találhatók meg. Ez pedig arra utal, hogy a jogalkotó külön, a büntetőjogtól elkülönülten kívánja kezelni a közbiztonságra (különösen) veszélyes eszközöket. Ennek alapján ugyanakkor felmerülhet a kérdés – különösen a két említett, jelen tanulmány későbbi részében bemutatásra kerülő törvényjavaslat tükrében – hogy mennyire lenne célszerű a közbiztonságra (különösen) veszélyes eszközök körébe tartozó eszközöket és a hozzájuk kapcsolódóan kifejtendő magatartásokat kriminalizálni.

2.2. A közbiztonságra (különösen) veszélyes eszközök megjelenése a szabálysértési jogban – jogszabályi anomáliák értelmezése. A büntetőjogi szabályozás bemutatása előtt mindenképp érdemes foglalkozni a – már létező és hatályos – szabálysértési tényállással, a közbiztonságra különösen veszélyes eszközzel kapcsolatos szabálysértéssel is. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy a jogalkotó a közbiztonságra veszélyes eszközökkel egyáltalán nem foglalkozott.

Az említett szabálysértés ugyanakkor meglehetősen szűkszavúnak tekinthető: a birtoklásra, szállításra és forgalmazásra vonatkozó szabályok megszegése minősül szabálysértésnek,¹⁴ amelynek eredményeként az eszköz elkobzására¹⁵ kerül sor.¹⁶

A közbiztonságra különösen veszélyes eszközzel kapcsolatos szabálysértés vonatkozásában megjegyzendő, hogy az nem teljes mértékben egyezik meg a Kkvekr-ben foglaltakkal, tekintettel arra, hogy az kizárólag a forgalmazás fogalmát határozza meg, emellett megemlíti a birtoklást, de a szállításról– figyelemmel a kivételekre – kifejezetten kizárólag csak a gázspray-k esetében rendelkezik. A forgalmazás fogalmát a jogalkotó külön meghatározta, amellyel kapcsolatban

¹¹ Ennek részletesebb kifejtését lásd jelen tanulmány 3. pontjában kifejtve, illetve Hajas Barnabás: „Eszközhasználó” gyűlékezők. In Gerencsér Balázs - Takács Péter (szerk.): Ratio Legis - Ratio Iuris. Ünnepi tanulmányok Tamás András tiszteletére 70. születésnapja alkalmából. Szent István Társulat, Budapest, 2011.

¹² 2012. évi C. törvény 459. § (1) bekezdés 5. pont

¹³ 2012. évi C. törvény 459. § (1) bekezdés 6. pont

¹⁴ A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabstv.) 198. §

¹⁵ Az elkobzásra vonatkozó rendelkezések részletes kifejtését lásd a következő pontban kifejtve.

¹⁶ 2012. évi II. törvény 18. § (1) bekezdés b) pont

mindenképp kiemelendő, hogy a forgalmazás a közbiztonságra veszélyes eszköz (!) továbbadására irányul,¹⁷ ideértve a kereskedelmi tevékenységet. Tehát, bár a Kkvekr. kifejezetten a közbiztonságra különösen veszélyes eszközökről rendelkezik, amelyek típusainak felsorolása taxatívnak tekinthető, mégis a közbiztonságra veszélyes eszközökre is kiterjeszti a szabályozást, amely gyakorlatilag a Kkvekr. hatályának meghatározásával ellentétes¹⁸ („*E rendelet hatálya a mellékletben felsorolt közbiztonságra különösen veszélyes eszközökre [...] terjed ki.*”).¹⁹ Ezzel szemben a birtoklás és a szállítás fogalmai nem kerültek kifejezetten meghatározásra, bár ott is felmerül egy jogszabályi anomália: a szállítás vonatkozásában a jogalkotó visszautal a jármű fogalmára, amely a Kkvekr. szerint a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendeletben (a továbbiakban: „KRESZ”) meghatározott közúti szállító vagy *vontató* eszköz.²⁰ Ennek megfelelően elméletben lehetne „szállítani” közbiztonságra különösen veszélyes eszközt vontatón, ugyanakkor figyelemmel KRESZ vonatkozó rendelkezését, amely szerint a vontató is járműnek tekinthető,²¹ nem lehetséges. Viszont így felmerülhet a kérdés, hogy a jogalkotó miért szabályozta külön ezt a két – a vonatkozó szabályozás szerint ugyanabba a csoportba tartozó – járműtípust, amelynek ugyanakkor gyakorlati jelentősége nincsen.

2.3. A két eszköztípus megjelenése a büntetőjogban – új bűncselekmény?

A jelenleg²² hatályos Büntető Törvénykönyvben (a továbbiakban: Btk.) nem szerepel olyan különös részi tényállás, amely kifejezetten²³ a közbiztonságra veszélyes vagy a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök magánál tartását, használatát vagy egyéb cselekvőségét tilalmazná. Ezzel szemben a Btk. Általános Részében a jogalkotó az intézkedések között foglalkozott ezen eszközökkel, amely rendelkezés szerint el kell kobozni azt a dolgot (!), amelynek birtoklása a közbiztonságot

¹⁷ 175/2003. (X. 28.) Korm. rendelet § 2. pont

¹⁸ Megjegyzendő, hogy ez az eltérés a korábbi szabálysértési jogszabály vonatkozó rendelkezésében nem szerepelt, ott a jogalkotó kifejezetten a közbiztonságra különösen veszélyes eszközökre vonatkozóan alkotta meg a keretdispozíciót. Az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) kormányrendelet 10. § (1) bekezdés

A tényállás elemzését lásd részletesen Madai Sándor: *Kommentár az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelethez*, Budapest, Opten Kiadó, 2011.

¹⁹ 175/2003. (X. 28.) Korm. rendelet 1. §

²⁰ 175/2003. (X. 28.) Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés és 2. § 3. pont

²¹ A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet 1. számú függelék II pont a) alpont

²² 2022. február 17. napja

²³ Áttételesen ugyanakkor szerepel a Btk-ban egy bűncselekmény, amely a közbiztonságra különösen veszélyes eszközökkel kapcsolatba hozható: az egyesülési és a gyűlekezési szabadság megsértésének bűncselekménye. A gyűlés békés jellegét biztosító korlátozások megsértése esetén – súlyosabb bűncselekmény megvalósulásának hiányában – vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő az elkövető. 2012. évi C. törvény 217/B. § (1) bekezdés

Ebben az esetben ugyanis a jogalkotó nem a „közbiztonságra különösen veszélyes eszköz” kifejezéseket használja, hanem veszélyes anyagot, az élet kioltására, személyi sérülés vagy súlyos anyagi kár okozására alkalmas dolgot említ. A gyűlekezési jogról szóló 2018. évi LV. törvény 9. § (1) bekezdés a) és b) pontok Ezek az eszközök megfeleltethetők a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök körének, még akkor is, ha eltér a szóhasználat. Ennek részletes kifejtését lásd: Minkó-Miskovics Mariann: *Eszközhasználat az új gyűlekezési törvényben*, *Közjogi Szemle*, 2020., 3. sz., 50-56.

veszélyezteteti vagy jogszabályba ütközik.²⁴ Ezen rendelkezés vonatkozásában kiemelendő, hogy a jogalkotó a büntetőjog területén „*dolog*” elkobzásáról rendelkezik, ezzel szemben az inkább közigazgatási jogi szabályozási körbe tartozó közbiztonságra (különösen) veszélyes eszközök esetében kifejezetten „*eszközökről*” rendelkezik, amelyek ebben az esetben megfeleltethetők egymásnak. Ez az egyenlőség ugyanakkor nem tekinthető általános értelműnek, hiszen – bár a Btk. sem a *dolog*, sem az *eszköz* fogalmát nem határozza meg – a felfegyverkezve minősítés esetében is *eszközről* rendelkezik. Az egyenlőség, illetve a kisebb mértékű eltérés a két eszközcsoport tekintetében vélelmezhetően a polgári jogi²⁵ „*dolog*” fogalomból származik, amely minden birtokba vehető testi tárgyat magában foglal, így szükségszerűen az „*eszköz*” fogalmát is.

Az említett eszközökkel kapcsolatos bűncselekmények Btk.-ban való szerepelésének hiánya nem jelenti azt, hogy a joggyakorlat ne foglalkozott volna a kérdéssel. A Legfelsőbb Bíróság egy korábbi, elkobzással kapcsolatos határozatában megállapította, hogy a bűncselekmény (emberölés büntetetének kísérlete helyett életveszélyt okozó testi sértés) eszközéül fel nem használt eszköz elkobzásának akkor sincs törvényes alapja, ha annak birtoklása a közbiztonságot veszélyeztet. Ebben az esetben ugyanis a közbiztonságra különösen veszélyes eszköz (baseballütő) az ügyben nem kapcsolódott az elkövetői magatartáshoz és mivel a bűncselekmény eszközéül nem használták fel, elkobzásnak nincs helye.²⁶

Egy másik határozatban kimondásra került – a Kkvekr-t megelőző jogszabály rendelkezései alapján – hogy közbiztonságra különösen veszélyes eszközzel kapcsolatos szabálysértés valósul meg, ha a közúton közlekedő gépjárműben sebességmérő készüléket jelző vagy zavaró eszköz található.²⁷

Kiemelendő továbbá a büntetéskiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56. BK vélemény büntetést befolyásoló tárgyi körülményei közé sorolta súlyosító körülményként az élet és a testi épség elleni bűncselekményeknél az elkövetéshez használt eszköz különös veszélyességét, kivéve, ha a bíróság erre is tekintettel minősítette súlyosabban a cselekményt.²⁸

Megvizsgálva a jelenleg hatályos Btk-t, megállapítható, hogy az nem tartalmaz különös részi rendelkezéseket a közbiztonságra (különösen) veszélyes eszközökre vonatkozóan. Ezen kívánt változtatni a jogalkotó több alkalommal is, így 2013-ban és 2020-ban.

2013-ban került benyújtásra egy törvényjavaslat (a továbbiakban Javaslat 1), amely a Btk-t és a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvényt (a

²⁴ A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 72. § (1) bekezdés d) pont

²⁵ A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 5:14. § (1) bekezdés

²⁶ Legf. Bír. Bf. IV. 2408/1998. sz. határozat

Ez a határozat később több, hasonló határozatnak is alapjául szolgált, mint például a Fővárosi Ítéltábla Bf.207/2017/8. sz., Pécsi Ítéltábla Bf.55/2009/6. sz. határozatainak.

²⁷ KGD1995. 158. (ORFK. 3-766/1995.)

Megjegyzendő, hogy a Kkvekr. jelenleg hatályos rendelkezései alapján már nem minősülne közbiztonságra különösen veszélyes eszközzel kapcsolatos szabálysértésnek az ilyen eszköz gépjárműben történő tartása, helyette közúti közlekedési igazgatási szabályok megszegésének szabálysértése merülhetne fel.

²⁸ 56. BK vélemény a büntetéskiszabás során értékelhető tényezőkről III. pont 2. alpontjának második és harmadik bekezdései

továbbiakban: régi Btk.) is kiegészítette volna a közbiztonságra különösen veszélyes eszközökre vonatkozó visszaélés bűncselekményével.²⁹ A Javaslat 1-ben foglalt tényállás gyakorlatilag a Kkvekr-ben foglalt tilalmakat kriminalizálta volna oly módon, hogy a büntett (!) akkor valósulna meg, ha a birtoklás szabályait személy elleni erőszakos vagy közveszélyt okozó vagy fegyverrel kapcsolatos bűncselekmény elkövetéséért jogerősen elítélt személy szegi meg. Minősítő körülményként a jogalkotó a csoportos elkövetést jelölte meg, illetve felsorolásra kerültek a személy elleni erőszakos, közveszélyt okozó vagy fegyverrel kapcsolatos bűncselekmények értelmező rendelkezésként.³⁰ A Javaslat 1 tekintetében mindenképp kiemelendő annak általános indokolása: az abban foglaltak szerint a módosításra azért van szükség, mert „...a közterületen fegyvert tartanak maguknál...”, illetve „... azokat a fegyverként használható eszközöket...”, továbbá „E felfegyverezett csapatok jelenlétét a rendőrség képtelen kezelni...”.³¹ Ezekből az indokokból megállapítható, hogy a Javaslat 1 esetében annak benyújtói együtt kezelik a fegyvereket és a közbiztonságra különösen veszélyes eszközöket, ugyanakkor a közbiztonságra veszélyes eszközökkel nem foglalkoznak. A Javaslat 1 révén említett tényállás célja a „közbiztonság valódi megteremtése” lenne, a kriminalizáció indoka kizárólag a közbiztonság lett volna ebben az esetben. A Javaslat 1 ugyanakkor nem került elfogadásra, tekintettel arra, hogy annak tárgysorozatba vételét az Országgyűlés Alkotmányügyi Bizottsága elutasította, és ennek alapján az Országgyűlés nem is tárgyalta.³²

Ezen sikertelen kriminalizálási kísérletet követően 2020 augusztusában került benyújtásra egy újabb, a Btk-t módosítani tervezett törvényjavaslat (a továbbiakban: Javaslat 2),³³ amely a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök kriminalizálását végezte volna el. A Javaslat 2-ben foglaltak szerint a Btk. kiegészülne egy új, közbiztonság elleni bűncselekménnyel, a visszaélés közbiztonságra különösen veszélyes eszköz bűncselekményével. Az új bűncselekmény vétségnek (!) minősülne és visszautalna a Kkvekr-re; az abban foglalt eszközök birtoklására, szállítására, forgalmazására vonatkozó szabályok megsértését büntetné.³⁴ Ugyanakkor Javaslat 2 Általános indokolásának első bekezdése, különösen a „*felfegyverezve elkövetett erőszakos bűncselekmények elszaporodottsága*” kitétel mutat rá arra, hogy a

²⁹ Jelen tanulmány keretében kizárólag a Btk-t érintő tervezett módosításokat mutatom be, tehát nem foglalkozom a régi Btk-t érintő tervezett bűncselekménnyel.

³⁰ T/9709. számú törvényjavaslat az egyes büntető törvények módosításáról szóló 2013. évi ... törvény 2. §

³¹ T/9709. számú törvényjavaslat Általános indokolás második bekezdés

³² Forrás: https://www.parlament.hu/web/guest/iromanyok-elozo-ciklusbeli-adatai?p_p_id=hu_parlament cms_pair_portlet_PairProxy_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8&p_p_lifecycle=1&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_auth=5PLlkbqT&_hu_parlament cms_pair_portlet_PairProxy_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8_pairAction=%2Finternet%2Fcpql%2Fogy_irom.irom_adat%3Fp_ckl%3D39%26p_izon%3D9709 (Letöltés dátuma: 2021. január 12.)

³³ T/12091. számú törvényjavaslat a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény módosításáról

³⁴ A teljes tényállás: „*Visszaélés közbiztonságra különösen veszélyes eszközzel 339/A. § Az a szándékos bűncselekmény elkövetése miatt elítélt és a büntetett előlélethez rűződő hátrányos jogkövetkezmények alól nem mentesült személy, aki a külön jogszabályban meghatározott, a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök birtoklására, szállítására, forgalmazására vonatkozó szabályokat megszegi, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.*” T/12091. számú törvényjavaslat 1. §

Javaslat benyújtója a „*felfegyverkezve*” minősítés körébe tartozó eszközöket és a közbiztonságra különösen veszélyes eszközöket viszonylag egyformán kezeli, nem egyértelműek a különbségek számára.

A Javaslát 1-2 indoklásait megvizsgálva megállapítható, hogy a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök kriminalizálását a jogalkotó mindkét esetben a közbiztonság megteremtése érdekében végezte volna el, az ilyen eszközöket fegyverként kezelte és emiatt látta szükségét a régi Btk., illetve a Btk. kiegészítésének. A Javaslát 1 ugyanakkor általánosságban rendelkezett a közbiztonságra különösen veszélyes eszközökről, míg a Javaslát 2 kifejezetten rögzíti, hogy a vagyon elleni erőszak bűncselekmények elkövetése révén növekedett a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök körébe tartozó eszközök száma és a Szabstv-ben foglalt szabálysértéshez kapcsolódó pénzbírság mértéke nem rendelkezik elegendő visszatartó erővel.³⁵

Összehasonlítva a két törvényjavaslatot a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök kriminalizálása vonatkozásában, az alábbi³⁶ hasonlóságok, illetve eltérések emelhetők ki, figyelemmel a törvényi tényállás egyes elemeire:

	Javaslát 1	Javaslát 2
Jogi tárgy	Közbiztonság	Közbiztonság
Elkövetési tárgy	Közbiztonságra különösen veszélyes eszköz	Közbiztonságra különösen veszélyes eszköz
Passzív alany	-	-
Elkövetési magatartás	Tevés: - birtoklás	Tevés: - birtoklás; - szállítás; - forgalmazás
Szituációs elemek	-	-
Ok-okozati összefüggés	-	-
Eredmény	-	-
Alany	Speciális: - személy elleni erőszakos bűncselekmény elkövetője; - közveszélyt okozó bűncselekmény elkövetője; - fegyverrel kapcsolatos bűncselekmény elkövetője	Speciális: - szándékos bűncselekmény miatt elítélt elkövető

³⁵ T/12091. számú törvényjavaslat Általános indokolás második, harmadik és negyedik bekezdés

³⁶ A táblázat a jogszabályok alapján saját adatgyűjtés- és feldolgozás eredménye.

Bűnösség	Szándékos	Szándékos
Motívum, célzat	-	-

A táblázatban foglaltak alapján megállapítható, hogy az eltérés a Javaslat 1-ben és a Javaslat 2-ben foglalt bűncselekmények törvényi tényállása között az elkövetési magatartás és az alany körében jelentkezik. A Javaslat 1 esetében az elkövetési magatartás ugyanakkor csak a birtoklást foglalja magában, míg a Javaslat 2 ennél bővebb, és a szállítást, illetve a forgalmazást is magába foglalja. Az alanyokat vizsgálva megállapítható, hogy mindkét esetben speciális alanyokról lehet beszélni. Emellett a Javaslat 2 bővebbnek tekinthető, hiszen minden szándékos bűncselekmény jogerősen elítélt elkövetője esetében lehetőséget ad büntetés kiszabására; a Javaslat 1 esetében ugyanakkor két, személy elleni erőszakos bűncselekmény (emberölés és testi sértés) esetében a gondatlan elkövetés sem zárható ki.

Az egyes törvényjavaslatokban említett büntetési tételeket megvizsgálva megállapítható, hogy a Javaslat 1 büntettként minősítette a bűncselekményt és három évig terjedő szabadságvesztés kiszabását is lehetővé tette volna; ugyanakkor a Javaslat 2 vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztés kiszabását tartaná megfelelőnek. Ugyancsak eltérésként jelenik meg a két törvényjavaslat között a minősítő körülmények megléte, hiszen Javaslat 1 csoportos elkövetés esetén büntetési tételként három évtől öt évig terjedő szabadságvesztést határozott meg. Javaslat 1 nem tartalmaz minősített esetet.

Érdekességként emelhető ki, hogy a Javaslat 1 esetében meghatározásra került, hogy mely bűncselekmények minősülnek az újonnan beiktatandó bűncselekmény alapját meghatározó személy elleni erőszakos, közveszélyt okozó vagy fegyverrel kapcsolatos bűncselekménynek, ugyanakkor egyáltalán nem foglalkozott a „*fegyveresen*” minősítő körülménnyel, és úgy határozta meg az egyes fegyverrel kapcsolatos bűncselekményeket, hogy egyes esetekben az adott bűncselekmény elkövethető fegyveresen (az emberrablás, a személyi szabadság megsértése, a hivatalos személy elleni erőszak és kapcsolódó bűncselekmények, a közérdekű üzem működésének megzavarása, a rablás és az önbírászkodás bűncselekménye)³⁷, míg a többi esetben nem, bár egyes esetekben akkor is megállapítható a kapcsolat a fegyverrel.

Így a fegyverrel való kapcsolat fennállása megállapíthatónak tekinthető a „visszaéléses” bűncselekmények esetében, függetlenül attól, hogy a Btk. alapvetően a műszaki fegyverfogalmat használja, nem pedig egyszerre a műszaki és nem műszaki fegyverfogalmat.³⁸

³⁷ A jelenleg – 2022. február 17. napján – hatályos Btk-ban foglaltak szerint összesen tizenkilenc bűncselekmény követhető el fegyveresen, amelyből kettő (határozás bűncselekmények) nem szerepeltek még a Javaslat 1 benyújtása idején a Btk.-ban. Tehát a tizenhét bűncselekményből összesen nyolc fegyverrel elkövethető bűncselekmény szerepelt törvényjavaslatban, mint fegyverrel kapcsolatos bűncselekmény.

³⁸ A műszaki és nem műszaki értelemben vett fegyverek megkülönböztetése alapvetően a német és az osztrák büntetőjogban rendelkezik kiemelt jelentőséggel, amikor a minősítő körülményként megjelölt „*fegyverrel*” elkövetés esetében el kell különíteni az egyes fegyvertípusokat, mivel a német és az osztrák büntetőjog a vonatkozó büntető törvénykönyvekben nem határozza meg külön a fegyverek típusait.

Lényegesen megnehezítette volna ezen két törvényjavaslat valamelyikének hatályba lépése a jogalkalmazó munkáját, figyelemmel az értelmezési kérdésekre a felfegyverkezve minősítés vonatkozásában, az egyes eszközcsoportokban megjelenő áttekintéseket is vizsgálva. Ezen átfedések miatt esetlegesen felmerülő ellentmondásokat alapvetően a két jogintézmény eltérő természete oldotta volna fel, hiszen a közbiztonságra (különösen) veszélyes eszközök kriminalizálása egy új tényállást eredményezett volna, viszonylag jól meghatározott eszközcsoporttal, míg a jelenleg is létező felfegyverkezve minősítés továbbra is „csupán” egy minősítő körülmény maradt volna, amely többletelemként nem jelent volna meg az új tényállásban, attól továbbra is teljesen független maradt volna. Figyelemmel a minősítés jogszabályi fogalmára, felmerülhet kérdésként, hogy ténylegesen milyen okból válhat szükségessé ezen új bűncselekmény Btk-ba iktatása, illetve alkalmazása. Ennek véleményem szerint több oka is lehet: egyfelől a felfegyverkezve elkövethető bűncselekmények köre egyértelműen meghatározásra került a Btk.-ban, így azokban az esetekben a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök birtoklása (magánál tartás) megvalósul. Az új bűncselekményt a „*felfegyverkezve*” minősítéstől alapvetően az különbözteti meg, hogy az új tényállás kizárólag a birtoklásra, szállításra és forgalmazásra vonatkozó szabályok megszegését szankcionálja, tehát nem tartalmaz célt, míg a minősítés esetében a közbiztonságra különösen veszélyes eszköz magánál tartására az ellenállás leküzdése vagy megakadályozása érdekében kerül sor.

Ennek alapján megállapítható, hogy a jogalkotó célja alapvetően a lőfegyverrel vagy lőszerral visszaélés bűncselekményének mintájára egy új tényállás Btk-ba iktatása lett volna, amelynek elméleti háttere megalapozottnak tekinthető, gyakorlati érvényesülése ugyanakkor mindenképp akadályokba fog ütközni. Egyrészt azért, mert rendkívül nehéz lesz ellenőrizni a különösen veszélyes eszközökre vonatkozó magatartási szabályok megszegését,³⁹ másrészt pedig a speciális alany miatt megállapított szándékossági előfeltétel minden esetben nehezítő tényezőként jelenik meg. A Javaslat 2 ugyanakkor nem került elfogadásra, 2021. március elején történt meg a tárgysorozatba vétel, azonban a Javaslat 2 elfogadására nem került sor, az

---

A jelenlegi német álláspont szerint a műszaki értelemben vett fegyverek közé tartozik minden szűrő- és vágófegyver, ütőfegyver, továbbá a lőfegyver is; tehát minden testi, mozdítható eszköz, amelyek kialakítása és objektív jellege miatt támadásra vagy védekezésre felhasználása során súlyos sérüléseket képes okozni, és amely műszakilag meghatározott és rendeltetésszerű használatra alkalmas. Ezzel szemben a nem műszaki értelemben vett fegyverek közé azok a fegyverek tartoznak, amelyek testi mozdítható eszközök és amelyek felhasználási módjait tekintve az egyes esetekben a támadásra vagy védekezésre felhasználás során az embernek komoly sérüléseket képesek okozni, azonban felhasználásukra nem minden esetben rendeltetésszerűen kerül sor.

Stock Kurt: Die Waffe im Deutschen Reichsstrafgesetzbuch (Begriff und Bedeutung als Strafschärfungsgrund), Doktori értekezés, Würzburg, 1929., 14., 20-21.

³⁹ Erre vonatkozóan egy viszonylag abszurd példa említhető a vadászat területéről: a gépjárművéhez visszatérő vadászt ellenőrzi a rendőr, aki a gépjárműben nem megfelelően tárolt zsigerezőkést vagy bozótvágót talál és mivel a vadász nem megfelelően, a Kkvekr. rendelkezéseivel összhangban tárolta az eszközöket, elkobozza azokat, pénzbírságot szab ki, továbbá a fegyvertartási engedély elvételére is sor kerül. Szép Viktor: A közbiztonságra különösen veszélyes! *Nimród: vadászújság*, 2009. (97. évf.), 7. sz., 15. Megjegyzendő azonban, hogy az idézett példa bekövetkezésének valószínűsége meglehetősen kicsinek tekinthető, főleg vadászterületeken.

Igazságügyi Bizottság a tárgysorozatba vételt elutasította és ennek eredményeként az Országgyűlés sem tárgyalta a Javaslat 2-öt.

Így viszont a jogalkotó továbbra is adós maradt a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök Btk-ba történő beemelésével és ezen eszközökhöz kapcsolódó egyes magatartások kriminalizálásával. Ez ugyanakkor nem feltétlenül tekinthető hátránynak, hiszen – a már említettek szerint – a közbiztonságra (különösen) veszélyes eszközök jelentős része megjelenik a Btk-ban valamilyen tényállási formában vagy minősítő körülményként, így érdemben nem feltétlenül jelentett volna többletelemet a Btk-ba egy újabb „visszaélés”, nehezen érvényesíthető tényállás beiktatása.

3. Összefoglalás

A fentiek alapján megállapítható, hogy a jogalkotó és a jogalkalmazó nem foglalkozott a közbiztonságra veszélyes eszközök részletes szabályozásával és értelmezésével, kizárólag egy áttekintő felsorolást adott róluk egy ágazati jogszabályban, amelynek eredményeként ezek az eszközök egyáltalán nem jelennek meg érdemi módon a joggyakorlatban.

Ezzel szemben a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök már lényegesen nagyobb jelentőséggel rendelkeznek ágazati szinten és büntetőjogi-szabálysértési szinten is, még akkor is, ha a szabálysértési jogban már létező tényállás a gyakorlatban nem tekinthető különösebben relevánsnak. A jogalkotó a korábbi szabálysértés tényállásának kriminalizálásával igyekezne szabályozni az elterjedtnek tekinthető különösen veszélyes eszközök mindennapi használatát, ugyanakkor figyelmen kívül hagyja az újonnan beiktatandó tényállás alkalmazási nehézségeit és érvényesülésének kihívásait.

Tekintettel a már létező és többé-kevésbé hatékonyan alkalmazható „visszaélés” tényállásokra, érdemi kérdésként merülhet fel, hogy ténylegesen szükség van-e egy ilyen, nem megfelelően megalkotott és gyakorlati nehézségekkel szembenező bűncselekmény megalkotására vagy célszerűbb inkább a már létező szabálysértést olyan formában módosítani, hogy az hatékonyabb jogvédelmet tudjon biztosítani. Figyelemmel a jelen tanulmány keretei között bemutatott jogszabályokra és joggyakorlatra, a kielégítő mértékű jogvédelem elérése érdekében célszerűbb lenne inkább a Szabstv. megfelelő módosítása ezen a területen, és a Btk. módosítás elutasítása.

Irodalomjegyzék

- Korinek László: A társadalom emésztési zavara, avagy a közbiztonság és bűnügyi helyzet Magyarországon, *Magyarország politikai évkönyve*, 1998.
- Madai Sándor: *Kommentár az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelethez*, Budapest, Opten Kiadó, 2011.
- Minkó-Miskovics Mariann: Eszközhasználat az új gyűlekezési törvényben, *Közjogi Szemle*, 2020., 3. sz., 50-56.

-
- Podoletz Léna: A közrend és a közbiztonság fogalmának értelmezése Concha Győzőnél, *Jogi tanulmányok*, 2014., 1. sz., 394-401.
  - Németh Zsolt: A közbiztonság kriminológiai aspektusai, *Acta Universitatis Szegediensis: Acta juridica et politica*, 2012., 74. sz., 365-375.
  - Budavári Árpád: A közbiztonság köleveése, *Belügyi Szemle*, 2012., 11. sz. 70-98.
  - Hajas Barnabás: „Eszközhasználó” gyülekezők. In Gerencsér Balázs - Takács Péter (szerk.): *Ratio Legis - Ratio Iuris. Ünnepi tanulmányok Tamás András tiszteletére 70. születésnapja alkalmából*. Szent István Társulat, Budapest, 2011. Székely István: A közbiztonságra különösen veszélyes eszköz, *Nimród: vadászújság*, 2010., 11. sz., 36.
  - Finszter Géza: Közbiztonság és jogállam, *Jog, állam, politika*, 2009., 3. sz. 173-196.;
  - Szép Viktor: A közbiztonságra különösen veszélyes! *Nimród: vadászújság*, 2009., 7. sz., 15.
  - Irk Ferenc: A közbiztonság és a bűnmegelőzés jövője, *Kriminológiai Tanulmányok*, 2003., 40. kötet, 160-178.
  - Balla Zoltán: Rendészet, rendőrség, belső rend, közbiztonság, *Jogtudományi Közöny*, 2000., 10. sz., 419-422.
  - Dr. Minkó-Miskovics Mariann: A „fegyveresen” és „felfegyverkezve” minősítő körülmények megjelenése a magyar, a német és az osztrák büntetőjogban, Doktori értekezés, Debrecen, 2018.
  - Stock Kurt: *Die Waffe im Deutschen Reichsstrafgesetzbuch (Begriff und Bedeutung als Strafschärfungsgrund)*, Doktori értekezés, Würzburg, 1929.
-
-